

HY430 – Εργαστήριο Ψηφιακών Κυκλωμάτων

Διδάσκων: Χ. Σωτηρίου, Βοηθός: (θα ανακοινωθεί)

<http://inf-server.inf.uth.gr/courses/CE430/>

I

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Περιεχόμενα

- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστερήση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

▶ 2

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

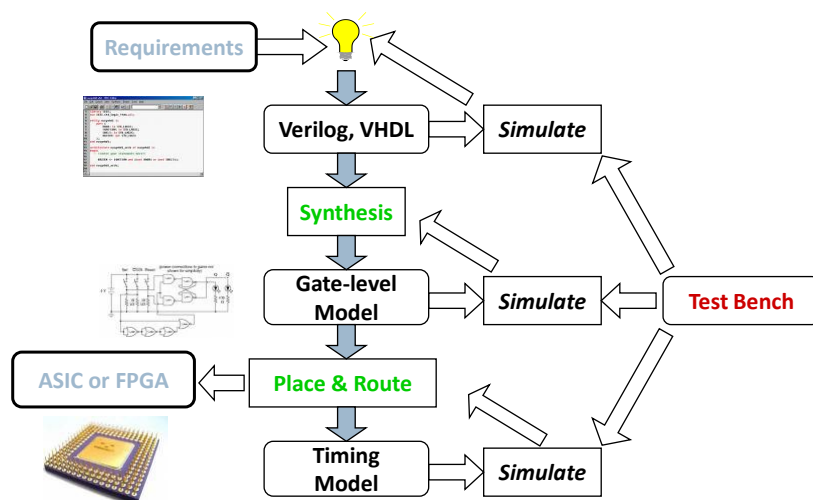
Περιεχόμενα

- ▶ **Τυπική Ροή Σχεδίασης**
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

▶ 3

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Τυπική Ροή Σχεδίασης (Design Flow)

▶ 4

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Περιεχόμενα

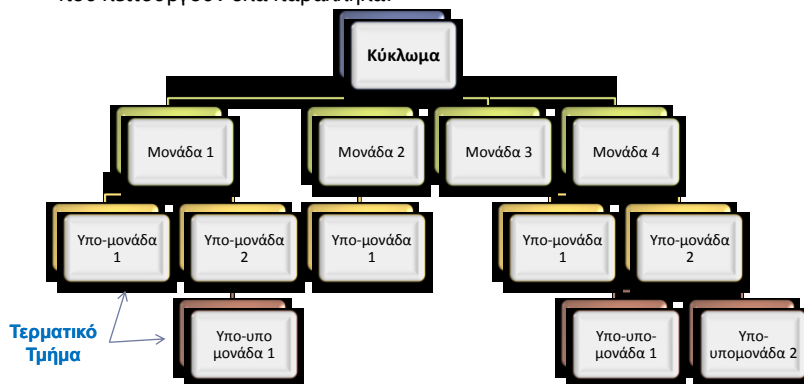
- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ **Ιεραρχία στην Σχεδίαση**
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

▶ 5

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Ιεραρχία στην Σχεδίαση

- **Top-Down (Επάνω προς Κάτω)** ή **Bottom-Up (Κάτω προς επάνω)**
  - Πρακτικά γίνεται μίξη των δυο
- Τελικό σύστημα αποτελείται από τα Τερματικά Τμήματα ή φύλλα (Leaf blocks) που λειτουργούν όλα παράλληλα.

▶ 6

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Περιεχόμενα

- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ **Η Γλώσσα Verilog**
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

▶ 7

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Η Γλώσσα Verilog

- ▶ Γλώσσα Περιγραφής Υλικού (HDL)
  - ▶ Γλώσσα προγραμματισμού με υποδομές για υλοποίηση υλικού
    - ▶ Έννοια του χρόνου, έννοια του σήματος
- ▶ Δυνατότητες
  1. να αναπαριστά (σε διάφορα επίπεδα) και
  2. να προσομοιώνει ψηφιακά κυκλώματα.
  3. ένα υποσύνολο της είναι συνθέσιμο (HDL → κυκλωματική δομή)
- ▶ Υποστηρίζει
  - ▶ Παράλληλη εκτέλεση τμημάτων υλικού και παράλληλες διαδικασίες
  - ▶ Σημασιολογία (semantics) για χρόνο και τιμές σημάτων
- ▶ Παραδείγματα σχεδίασης με Verilog HDL
  - ▶ Intel Pentium, AMD K5, K6, Athlon, ARM7, etc
  - ▶ Thousands of ASIC designs using Verilog HDL
- ▶ Άλλες HDL : VHDL, SystemC, SystemVerilog

▶ 8

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

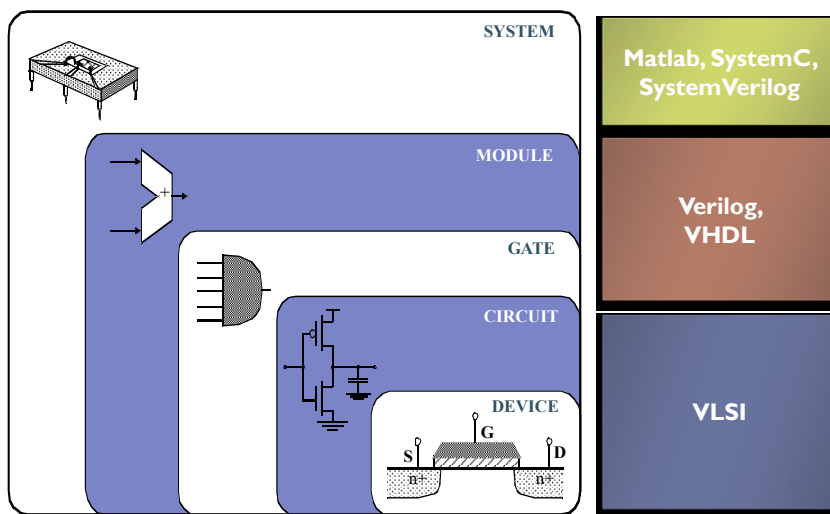
Περιεχόμενα

- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ **Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση**
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

▶ 9

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

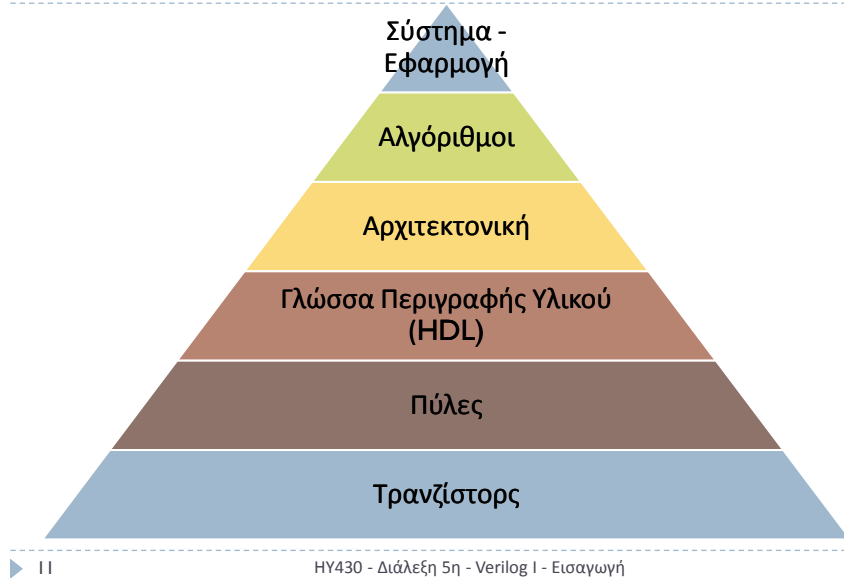
Επίπεδα Αφαίρεσης

▶ 10

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Επίπεδα Αφαίρεσης

Περιεχόμενα

- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ **Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog**
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

▶ 12

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog

- ▶ Η Verilog μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διάφορα στάδια για την υλοποίηση ενός συστήματος από ιδέα σε κύκλωμα
- ▶ **Δυνατότητες:**
  - ▶ Ορισμός Απαιτήσεων (Requirements Specification)
  - ▶ Έγγραφο Τεκμηρίωση (Documentation)
  - ▶ Έλεγχος μέσω Προσομοίωσης (Simulation)
  - ▶ Λειτουργικός Έλεγχος (Functional Test)
  - ▶ Συνθεσιμότητα σε Σχηματικό, δηλ. σύνολο από πύλες
- ▶ **Στόχοι**
  - ▶ Αξιόπιστη διεργασία σχεδίασης με χαμηλές απαιτήσεις κόστους και χρόνου
  - ▶ Αποφυγή και πρόληψη λαθών σχεδίασης

Περιεχόμενα

- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ **Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων**
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστερήση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

Μονάδα NAND – Ορισμός dataflow (ροής)

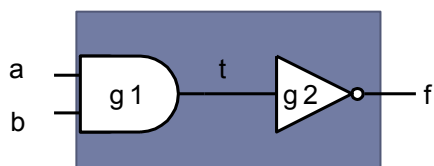


```
module nand(a, b, f);
  input a, b;
  output f;
endmodule
```

▶ 15

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μονάδα NAND – Ορισμός dataflow (ροής)

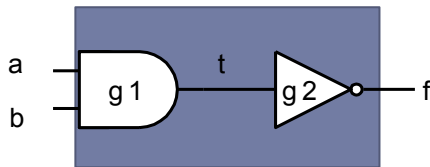
```
module nand(a, b, f);
  input a, b;
  output f;
endmodule
```

▶ 16

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μονάδα NAND – Ορισμός dataflow (ροής)

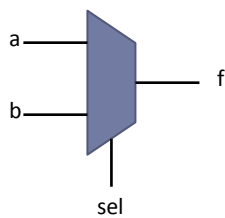
```
module nand(a, b, f);
  input a, b;
  output f;

  wire t;
  assign t = a & b;
  assign f = ~t;
endmodule
```

► 17

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Πολυπλέκτης – Ορισμός dataflow


```
module mux(a, b, sel, f);
  input a, b, sel;
  output f;

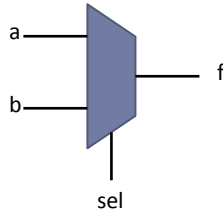
  endmodule
```

a	b	sel	f
x	y	0	x
x	y	1	y

► 18

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Πολυπλέκτης – Ορισμός dataflow


```
module sel(a, b, sel, f);
  input  a, b, sel;
  output f;

  assign f = sel ? b : a;

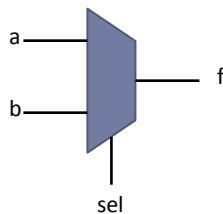
endmodule
```

a	b	sel	f
x	y	0	x
x	y	1	y

► 19

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Πολυπλέκτης – Ορισμός συμπεριφοράς


```
module sel(a, b, sel, f);
  input  a, b, sel;
  output f;

  reg f;

  always @(sel or a or b)
  begin

  end

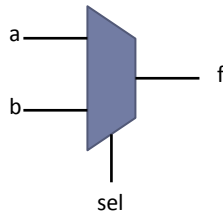
endmodule
```

a	b	sel	f
x	y	0	x
x	y	1	y

► 20

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Πολυπλέκτης – Ορισμός συμπεριφοράς

a	b	sel	f
x	y	0	x
x	y	1	y

```

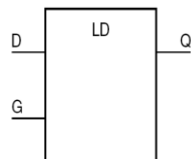
module sel(a, b, sel, f);
  input a, b, sel;
  output f;
  reg f;
  always @(sel or a or b)
  begin
    if (sel==0)
      f <= a;
    else
      f <= b;
  end
endmodule

```

21

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μανταλωτής D (Latch) – ορισμός συμπεριφοράς

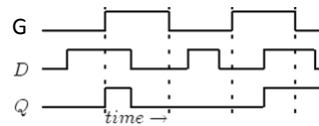

D	G	Q
x	0	Q
0	1	0
1	1	1

```

module latch(d, g, q);
  input d, g;
  output q;
  reg q;
endmodule

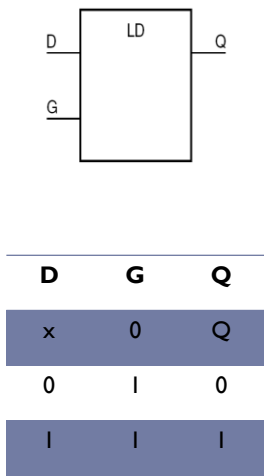
```


22

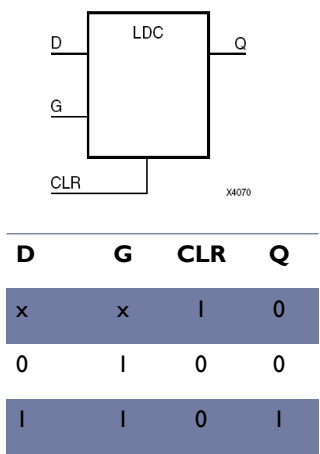
HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μανταλωτής D (Latch) – ορισμός συμπεριφοράς

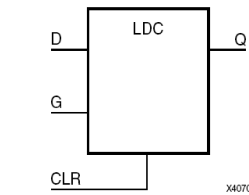
```
module latch(d, g, q);  
  input d, g;  
  output q;  
  reg q;  
  
  always @(g or d)  
  begin  
    if (g)  
      q = d;  
  end  
endmodule
```

Μανταλωτής D (Latch) με CLR – ορισμός συμπεριφοράς


```
module latch(d, g, clr, q);  
  input d, g, clr;  
  output q;  
  reg q;  
  
  endmodule
```

Μανταλωτής D (Latch) με CLR – ορισμός συμπεριφοράς

D	G	CLR	Q
x	x	1	0
0	1	0	0
1	1	0	1

```

module latch(d, g, clr, q);
input d, g, clr;
output q;
reg q;

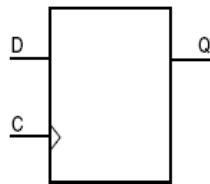
always @(g or d or clr)
begin
    if (clr)
        q = 1'b0;
    else if (g)
        q = d;
end
endmodule

```

▶ 25

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Καταχωρητής D (FF) – ορισμός συμπεριφοράς

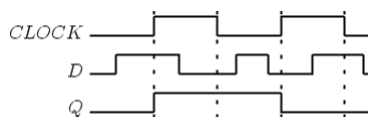
C	CLK	Q
0	↑	0
1	↑	1

```

module dff(d, clk, q);
input d, clk;
output q;
reg q;

endmodule

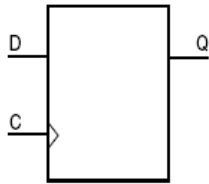
```


▶ 26

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Καταχωρητής D (FF) – ορισμός συμπεριφοράς

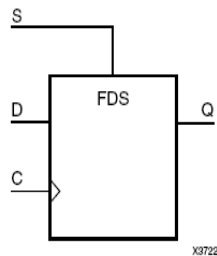
D	CLK	Q
0	↑	0
1	↑	1

```
module dff(d, clk, q);  
  input d, clk;  
  output q;  
  reg q;  
  
  always @(posedge clk)  
  begin  
    q <= d;  
  end  
endmodule
```

▶ 27

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Καταχωρητής D (FF) με SET– ορισμός συμπεριφοράς

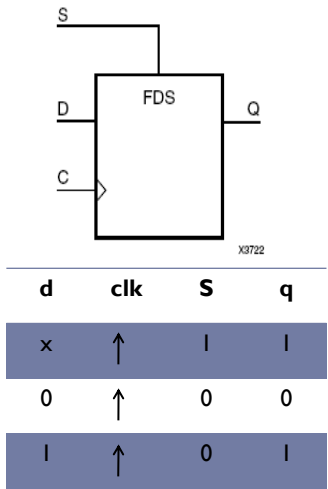
d	clk	S	q
x	↑	1	1
0	↑	0	0
1	↑	0	1

```
module dff(d, clk, s, q);  
  input d, clk, s;  
  output q;  
  
endmodule
```

▶ 28

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Καταχωρητής D (FF) με SET– ορισμός συμπεριφοράς

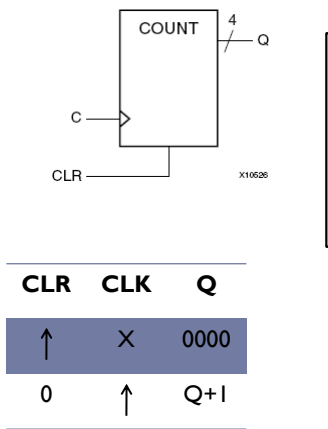
```
module dff(d, clk, s, q);
input d, clk, s;
output q;
reg q;

always @(posedge clk)
begin
    if (s)
        q <= 1'b1;
    else
        q <= d;
end
endmodule
```

29

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μετρητής – Ορισμός Συμπεριφοράς

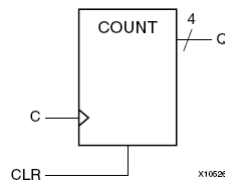
```
module counter (CLK, CLR, Q);
input CLK, CLR;
output [3:0] Q;
reg [3:0] tmp;

endmodule
```

30

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μετρητής – Ορισμός Συμπεριφοράς

CLR	CLK	Q
↑	X	0000
0	↑	Q+1

```

module counter (CLK, CLR, Q);
input CLK, CLR;
output [3:0] Q;
reg [3:0] tmp;

always @(posedge CLK or posedge CLR)
begin
    if (CLR)
        tmp <= 4'b0000;
    else
        tmp <= tmp + 1'b1;
    end
end

assign Q = tmp;
endmodule

```

▶ 31

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Περιεχόμενα

- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

▶ 32

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Βασική Οντότητα – Μονάδα - Module

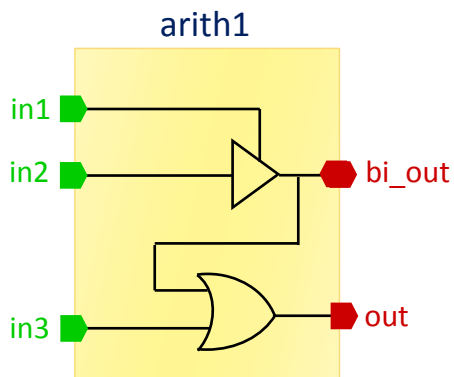


```
module MOD1(a, b, f);
  input a, b;
  output f;
  `include "mod2.v"
  ...
  ...
endmodule
```

▶ 33

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Θύρες – Είσοδοι, Έξοδοι μιας Μονάδας


```
module arith1 (bi_out,
  out, in1, in2, in3);
  inout bi_out;
  output out;
  input in1, in2;
  input in3;
  ...
  ...
endmodule
```

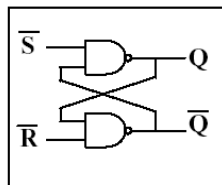
▶ 34

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μονάδες και Εμφανίσεις (Instances)

- ▶ Η διαδικασία που επικαλούμαστε μια μονάδα και την τοποθετούμε στο κύκλωμα ονομάζεται εμφάνιση (instantiation)

Storage Cell

$\overline{S}$	$\overline{R}$	Q	$\overline{Q}$
0	0	undef	
0	1	1	0
1	0	0	1
1	1	Q	$\overline{Q}$

```
module nand(out, a, b,);
input a, b;
output out;

wire out = ~ (a & b);

endmodule
```

```
module SRLATCH(Q, Qbar, Sbar, Rbar);
input Sbar, Rbar;
output Q, Qbar;

// Instantiate lower-level modules
nand n1(Q, Sbar, Qbar);
nand n2(Qbar, Rbar, Q);

endmodule
```

▶ 35

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Συντακτική Δομή μιας Μονάδας

- ▶ δηλώσεις
- ▶ τμήματα always
  - ▶ 1 ή περισσότερα
- ▶ τμήμα initial
  - ▶ 1 ή κανένα
- ▶ modules/primitives instantiations

▶ 36

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Χρόνος στην Verilog - 1

► Μονάδες χρόνου στην προσομοίωση

- ``timescale <time_unit base>/<precision base>`
  - `time_unit base`
    - μονάδα μέτρησης χρόνου: αριθμός 1, 10 ή 100 με φυσικές μονάδες
  - `time_precision`
    - βήματα δεκαδικής ακρίβειας της μονάδας κατά την προσομοίωση
  - φυσικές μονάδες χρόνου: `s`, `ms`, `us`, `ns`, `ps`, `fs`
- Παράδειγμα:
  - ``timescale 1 ns / 10 ps`
  - οι μονάδες θα είναι σε 1 ns με ακρίβεια 10 ps, 2 δεκαδικά

► Αδρανειακή Καθυστερήση

- `#(delay)` : αναμονή για χρόνο (delay) μονάδες
- Παράδειγμα:
  - `#5 a=8'h1a;`

► 37

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Χρόνος στην Verilog - 2

► Χρονική Αναμονή Σημάτων

- `@ (<edge> σήμα or <edge> σήμα or ...)`
- `edge`
  - `posedge` (θετική ακμή) ή `negedge` (αρνητική ακμή)
- `or`
  - Αναμονή σε πολλαπλά εναλλακτικά σήματα
- Παραδείγματα:

<code>always @(posedge clk)</code>	<code>always @(negedge clk)</code>
<code>always @(w)</code>	<code>always @(a or b or c)</code>
<code>always @(posedge clk or posedge reset)</code>	

► 38

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Θεμελιώδη Στοιχεία

- ▶ Η Verilog ορίζει θεμελιώδεις μονάδες-στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εμφανίσεις
- ▶ `gate_type #(delay) instance_name [instance_array_range] (terminal, terminal, ...)`

Τύπος Πύλης		Σειρά Συνδέσεων
and	nand	1 έξοδος, 1 ή περισσότερες είσοδοι
or	nor	
xor	xnor	
buf	Not	1 έξοδος, 1 είσοδος

- ▶ Παραδείγματα:

<code>and i1 (out,in1,in2);</code>	<code>and #5 (o,i1,i2,i3,i4);</code>
<code>and #2 U100 (out, a, b);</code>	<code>not ib [31:0] (y, a);</code>

▶ 39

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Τύποι Μοντελοποίησης

Δομική `module_name instance_name [instance_array_range] (signal, signal, ... );`

`module_name instance_name [instance_array_range] (.port_name(signal), (.port_name(signal), ...);`

(Structural) `counter counter_1( clk, enable, count_out);`
`dff u2 (.clk(clock), .q(q[1]), .data(d[1]));`

Ροή `gate_type #(delay) instance_name [instance_array_range] (terminal,`
Δεδομένων `terminal, ...);`

(Dataflow) `wire = (a & b) | (c & d);`

Συμπεριφοράς `initial | always @ (sensitivity list) begin--end`
ή
Διαδικαστική

	<code>always @(a or b or ci) initial</code>	<code>begin</code>
	<code>sum = a + b + ci;</code>	<code>bus = 16'h0000; #10 bus = 16'hC5A5;</code>
		<code>#20 bus = 16'hFFAA;</code>
		<code>end</code>

Συνθέσιμη;

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Συμβάσεις της γλώσσας Verilog

- ▶ Η Verilog είναι **case sensitive**.
  - ▶ Οι λέξεις κλειδιά πρέπει να είναι με μικρά γράμματα
- ▶ Σχόλια
  - ▶ Για μία γραμμή: `//`
  - ▶ Για πολλές: `/* */`
- ▶ Τύποι Δεδομένων

Τιμή	Ερμηνεία
0	Λογικό 0, άρνηση
1	Λογικό 1, κατάφαση
X	Άγνωστο ή Μη αρχικοποιημένο
Z	Υψηλής εμπίδησης –ασύνδετο ή τρικατάστατο

▶ 41

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Αναπαράσταση Ακέραιων Αριθμών

- ▶ **<size>'<base><number>**
  - ▶ **<size>** δείχνει τον αριθμό από bits
  - ▶ **'<base>** είναι η βάση

Βάση	Σύμβολο	Επιτρεπτές Τιμές
Δυο	b ή B	0, 1, x, X, z, Z, ?, _
Οκτώ	o ή O	0-7, x, X, z, Z, ?, _
Δέκα	d ή D	0-9, x, X, z, Z, ?, _
Δεκαέξι	h ή H	0-9, a-f, A-F, x, X, z, Z, ?, _

- ▶ Αν παραλειφθεί ο αριθμός bits το μέγεθος εξαρτάται (32-bits)
- ▶ Το `_` χρησιμοποιείται για ευκολότερη ανάγνωση

100	4'b1111	6'h3a
6'b111010	12'h13x	8'b10_10_1110

▶ 42

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Τελεστές -1

Αριθμητικοί		
Τελεστής	Χρήση	Περιγραφή
+	$m + n$	Πρόσθεσε m και n
-	$m - n$	Αφαίρεσε n από m
-	$-m$	Συμπλήρωμα/Άρνηση του m (2's complement)
*	$m * n$	Πολλαπλασίασε m και n
/	m / n	Διαίρεση m με n
%	$m \% n$	Υπόλοιπο Διάρθρωσης m με n
Επιπέδου bit		
~	$\sim m$	Ανέστρεψε κάθε ψηφίο του m
&	$m \& n$	AND κάθε ψηφίου των m και n
	$m n$	OR κάθε ψηφίου των m και n
^	$m \wedge n$	XOR κάθε ψηφίου των m και n
~^ ^~	$m \sim \wedge n$ $m \wedge \sim n$	XNOR κάθε ψηφίου των m και n

► 43

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Τελεστές - 2

Ελάττωσης		
Τελεστής	Χρήση	Περιγραφή
&	$\&m$	AND όλων των ψηφίων του m (1-bit αποτέλεσμα)
~&	$\sim \&m$	NAND όλων των ψηφίων του m (1-bit αποτέλεσμα)
	$ m$	OR όλων των ψηφίων του m (1-bit αποτέλεσμα)
~	$\sim m$	NOR όλων των ψηφίων του m (1-bit αποτέλεσμα)
^	$\wedge m$	XOR όλων των ψηφίων του m (1-bit αποτέλεσμα)
~^ ^~	$\sim \wedge m$ $\wedge \sim m$	XNOR όλων των ψηφίων του m (1-bit αποτέλεσμα)
Λογικοί		
!	$!m$	Είναι το m ψευδές; (1-bit αποτέλεσμα)
&&	$m \&\& n$	Είναι το m και το n αληθές; (1-bit αποτέλεσμα)
	$m n$	Είναι το m ή το n αληθές; (1-bit αποτέλεσμα)

► 44

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Τελεστές - 3

Ισότητας, Ανίσωσης

Τελεστής	Χρήση	Περιγραφή
==	m == n	Είναι το m ίσο με το n; (1-bit αποτέλεσμα)
!=	m != n	Είναι το m διάφορο του n; (1-bit αποτέλεσμα)
>	m > n	Είναι το m μεγαλύτερο του n;
>=	m >= n	Είναι το m μεγαλύτερο ή ίσο του n; (1-bit αποτέλεσμα)
<	m < n	Είναι το m μικρότερο του n;
<=	m <= n	Είναι το m μικρότερο ή ίσο του n; (1-bit αποτέλεσμα)

Μετατόπισης

<<	m << n	Μετατόπισε το m αριστερά n φορές
>>	m >> n	Μετατόπισε το m δεξιά n φορές

Τελεστές - 4

Διάφοροι

Τελεστής	Χρήση	Περιγραφή
? :	sel ? m : n	Αν το sel είναι αληθές επέστρεψε m αλλιώς n
{ }	{m, n}	Ένωσε τα διανύσματα m και n επιστρέφοντας την συνένωση τους
{ { } }	{n{m}}	Επανάλαβε το διάνυσμα m n φορές

Τύποι μεταβλητών στην Verilog

Τύπος	Ιδιότητες	Παράδειγματα
wire	Μοντελοποιεί μια σύνδεση, «καλώδιο», η οποία δομικά διασύνδεει δυο σήματα	<pre>wire Net1; wire [2:0] fout; assign Net1 = 1'b1;</pre>
reg	Αποθηκεύει τιμή ανάθεσης από διαδικασία, κρατώντας την για κύκλο «δέλτα» ή μέχρι την επόμενη ανάθεση. Δεν συνεπάγεται απαραίτητως σύνθεση σε καταχωρητή.	<pre>reg [3:0] Y1, Y2;</pre>
parameter	Σταθερά. Πρέπει να είναι ακέραια τιμή για σύνθεση.	<pre>parameter A=4'b1011, B=4'b1000; parameter Stop=0, Slow=1, Medium=2, Fast=3;</pre>
integer	Ακέραια μεταβλητή για χρήση σε βρόχους. Δεν έχουν απεικόνιση στο υλικό και κρατάνε απλά αριθμητικές τιμές.	<pre>integer N;</pre>

▶ 47

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μεταβλητές wire

- ▶ Περιγράφουν μόνο συνδυαστική λογική
  - ▶ δεν έχουν μνήμη
  - ▶ δεν υλοποιούν στοιχεία μνήμης
- ▶ Η αξιολόγηση τους και η σημασιολογία τους αντιστοιχούν σε παράλληλες οντότητες

```
wire sum = a ^ b;
wire c = sum | b;
wire a = ~d;
```

```
wire sum;
...
assign sum = a ^ b;
```

```
wire muxout = (sel == 1) ? a : b;
wire op = ~(a & ((b) ? ~c : d) ^ (~e));
```

▶ 48

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μεταβλητές wire

- ▶ Παράδειγμα μονάδας πρόσθεσης 1-bit

```
module adder(a, b, sum, cout);
input  a, b;
output sum, cout;

wire sum = a ^ b;
wire cout = a & b;

endmodule
```

▶ 49

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μεταβλητές reg, διεργασίες και ακολουθιακή λογική

- ▶ μεταβλητές με μνήμη
  - ▶ διατηρούν την κατάσταση τους μέχρι την επόμενη ανάθεση
- ▶ μεταβλητές διαδικασιών
  - ▶ `always`, `initial`
- ▶ δεν συνεπάγονται καταχωρητή σε επίπεδο υλικού

```
reg a;

initial begin
a = 0;
#5;
a = 1;
end
```

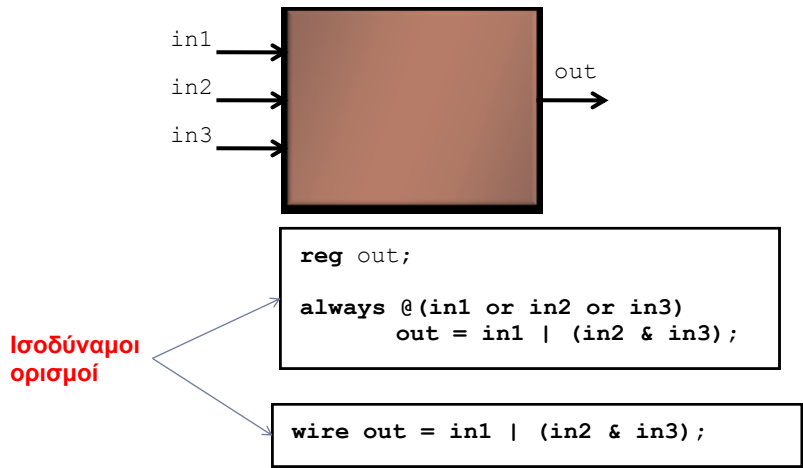
```
reg q;

always @(posedge clk)
begin
q = #2 (load) ? d : q;
end
```

▶ 50

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Μεταβλητές reg, διεργασίες και ακολουθιακή λογική

51

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Αναθέσεις σε Διαδικασίες

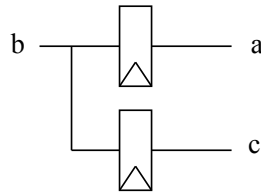
Ανάθεση	Σημασιολογία				
<code>Register_data_type = expression;</code>	Κλειδωμένη (blocking) ανάθεση η έκφραση αξιολογείται και γίνεται η ανάθεση πριν την εκτέλεση επόμενης γραμμής				
<code>Register_data_type <= expression;</code>	Μη κλειδωμένη (non-blocking) ανάθεση η έκφραση αξιολογείται, αλλά η ανάθεση θα γίνει στο τέλος του τρέχοντος βήματος χρόνου και η εκτέλεση συνεχίζει				
Παράδειγμα	<table><tr><td><pre>begin n = m; m = n; end</pre></td><td><pre>begin n <= m; m <= n; end</pre></td></tr><tr><td>Το n και το m παίρνουν την τιμή του m</td><td>Το n και m ανταλλάσσουν τιμές</td></tr></table>	<pre>begin n = m; m = n; end</pre>	<pre>begin n <= m; m <= n; end</pre>	Το n και το m παίρνουν την τιμή του m	Το n και m ανταλλάσσουν τιμές
<pre>begin n = m; m = n; end</pre>	<pre>begin n <= m; m <= n; end</pre>				
Το n και το m παίρνουν την τιμή του m	Το n και m ανταλλάσσουν τιμές				

52

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

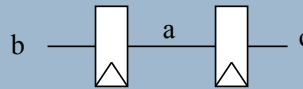
Αναθέσεις σε Διαδικασίες

```
always @(posedge clk)
begin
    a = b;
    c = a;
    // c παίρνει τιμή του
    b //
end
```


η σειρά έχει σημασία

```
always @(posedge clk)
begin
    a <= b;
    c <= a;
    // c παίρνει παλιά
    τιμή του a //
end
```


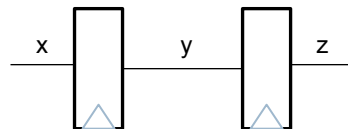
η σειρά δεν έχει σημασία

► 53

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

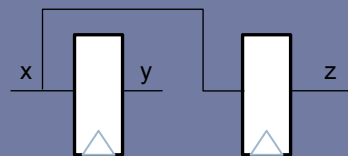
Αναθέσεις σε Διαδικασίες

```
always @(posedge clk)
begin
    z = y;
    y = x;
end
```


shift register

```
always @(posedge clk)
begin
    y = x;
    z = y;
end
```


παράλληλα FF

► 54

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Αναθέσεις σε Διαδικασίες

► Με καθυστέρηση

```
a = #10 b;
c = a;
```

```
@t = 0 ...
@t = 10 : a = b; // b @t=0 //
@t = 10 : c = a; // a @t= 10 //
```

```
#10 a = b;
c = a
```

```
@t = 0 ...
@t = 10 : a = b; // b @t=10 //
@t = 10 : c = a; // a @t= 10 //
```

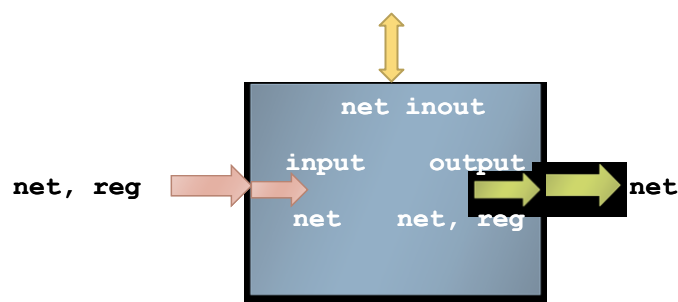
```
a <= #10 b;
c <= a;
```

```
@t = 0 ...
@t = 10 : a = b; // b @t= 0 //
@t = 0 : c = a; // a @t= 0 //
```

► 55

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Θύρες Μονάδων

- Οι είσοδοι και οι είσοδοι-έξοδοι έχουν τύπο `wire` μέσα στην μονάδα
- Οι έξοδοι μπορεί να έχουν είτε τύπο `wire` (συνδυαστική εξίσωση) είτε `reg` από `always` τμήμα

► 56

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Συνδέσεις Μονάδων και Εμφανίσεων

Κατά θέση Σήματος

```
module adder(sum, in1, in2);
...
endmodule;

adder adder_inst (a, b, c);
// sum = a,
// in1 = b,
// in2 = c.
```

Κατά όνομα Σήματος

```
module adder(sum, in1, in2);
...
endmodule;

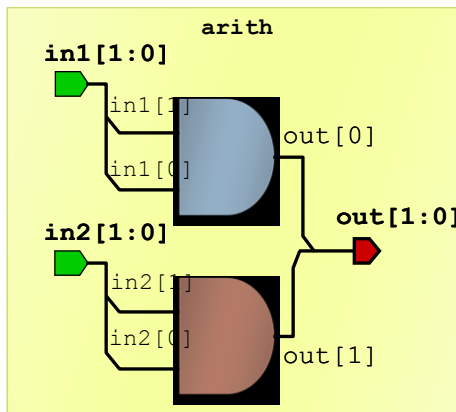
adder adder_inst(.sum(c),
.in1(a), .in2(b));

// sum = c,
// in1 = a,
// in2 = b.
```

► 57

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Δίαυλοι - Busses


```
module arith (out, in1,
in2);
output [1:0] out;
input [1:0] in1, in2;
...
...
endmodule
```

► 58

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Δίαυλοι - Busses

- ▶ Συμβάσεις
  - ▶ [MSB:LSB]
- ▶ Προσοχή στο πλάτος

```
module adder (a, b, sum, cout);
  input [7:0] a, b;
  output [7:0] sum;
  output cout;

  wire [8:0] temp = a + b;

  wire [7:0] sum = temp[7:0];
  wire cout = temp[8];

endmodule;
```

▶ 59

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Συνθήκη if/else

- ▶ το if/else επιτρέπεται μόνο σε always
- ▶ αν η συνθήκη περικλείει πολλαπλές εντολές χρησιμοποιείται begin/end
- ▶ επιτρέπονται
  - ▶ πολλαπλά else if
  - ▶ if μέσα σε if

```
module mux (a, b, sel, out);
  input [4:0] a, b;
  input sel;
  output [4:0] out;

  reg [4:0] out;

  always @(a or b or sel)
  begin
    if (!sel)
      out = a;
    else
      out = b;
  end

endmodule
```

▶ 60

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Συνθήκη case

- ▶ το case επίσης επιτρέπεται μόνο σε always
- ▶ μόνο για σταθερές εκφράσεις
- ▶ δεν υπάρχει break

```
module mux (a, b, c, d, sel, out);
  input [4:0] a, b, c, d;
  input [1:0] sel;
  output [4:0] out;

  reg [4:0] out;
  always @(a or b or c or d or sel)
  begin
    case (sel)
      2'b00: out = a;
      2'b01: out = b;
      2'b10: out = c;
      2'b11: out = d;
      default: out = 5'bx;
    endcase
  end
endmodule
```

▶ 61

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Συνθεσιμότητα – Συνθέσιμες και μη εκφράσεις

- ▶ Εκφράσεις Verilog που είναι συνθέσιμες παράγουν σχηματικό (δίκτυο πυλών) για ASIC ή FPGA
- ▶ λ.χ.:
  - ▶ Μη συνθέσιμος κώδικας χρησιμοποιείται για την διαδικασία προσομοίωσης
  - ▶ Δεν αποτελεί μέρος του σχεδίου, αλλά της δοκιμής/ελέγχου του
  - ▶ λ.χ.:

```
wire [7:0] sum = temp[7:0]
& {8{a}};

wire cout = temp[8]
```

```
initial begin
  a = 0; b = 0;
  #5 a = 1;
  b = 1;
end
```

▶ 62

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Περιεχόμενα

- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ **Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog**
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση

▶ 63

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Χρόνος – Καθυστέρηση στην Verilog

- ▶ **Λειτουργικός Έλεγχος (Functional Test)**
  - ▶ Προσεγγιστική, υψηλού επιπέδου καθυστέρηση
    - ▶ `always @(posedge clk)`
`q <= #2 d; // FF με 2 μονάδες καθυστέρηση //`
  - ▶ Στον λειτουργικό έλεγχο η συνδυαστική καθυστέρηση θεωρείται αμελητέα
    - ▶ Έλεγχος ανά κύκλο (cycle-based, cycle-accurate)
    - ▶ `wire a = (b & c) | d;`
`// μόνο λειτουργία, όχι καθυστέρηση //`
  - ▶ Στην δοκιμή οι καθυστερήσεις χρησιμοποιούνται για να φτιαχτεί το εξωτερικό ερέθισμα του κυκλώματος
    - ▶ Διανύσματα εισόδου και ο χρονισμός τους
- ▶ **Στατική Χρονική Ανάλυση (Static Timing Analysis)**
  - ▶ Μετά την σύνθεση γίνεται έλεγχος του κύκλου

▶ 64

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Περιεχόμενα

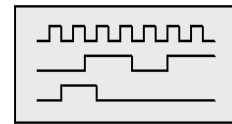
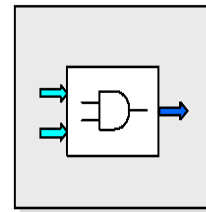
- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog
- ▶ **Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση**

▶ 65

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Λειτουργικός Έλεγχος

- ▶ Ελέγχουμε την κάθε μονάδα χωριστά
  - ▶ Προδιαγραφές
  - ▶ Χρονισμός (ανά κύκλο)
  - ▶ Τιμές σημάτων
  - ▶ Λειτουργίας
- ▶ Συνδέουμε τις επιμέρους μονάδες στο συνολικό σχέδιο
  - ▶ Ελέγχουμε την συνολική λειτουργία

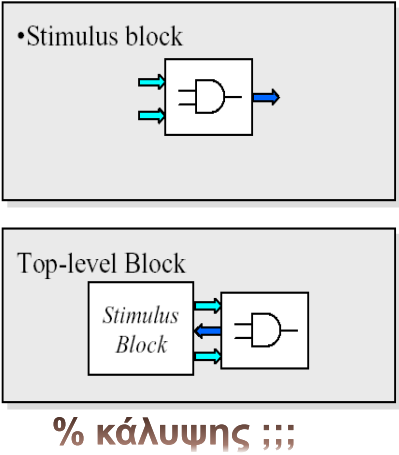

▶ 66

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Λειτουργικός Έλεγχος

- ▶ Για κάθε μονάδα υλοποιούμε ένα **πλαίσιο ελέγχου – testbench**
  - ▶ Εμφανίζει την υπό έλεγχο μονάδα
  - ▶ Εφαρμόζει διανύσματα εισόδων στον χρόνο
  - ▶ Ελέγχει τα διανύσματα εξόδων στον χρόνο
- ▶ Μεθοδολογίες ελέγχου
  1. **Μη-αυτόματα**
    - ▶ Ο μηχανικός ελέγχει ότι τα σήματα είναι σωστά
  2. **Αυτόματα**
    - ▶ Οι τιμές ελέγχονται αυτόματα έναντι των αναμενόμενων

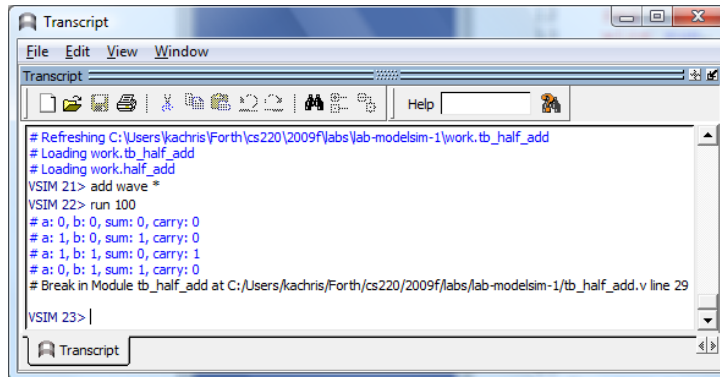

Παράδειγμα testbench

Testbench	Μονάδα
<pre>module half_adder_testbench; reg a, b; wire sum, cout; half_adder half_adder_instance (a, b, sum, cout); initial begin a = 0; b = 0; #5 \$display("a: %x, b: %x, sum: %x, cout: %x", a, b, sum, cout); a = 1; #5 \$display("a: %x, b: %x, sum: %x, cout: %x", a, b, sum, cout); B = 1; #5 \$display("a: %x, b: %x, sum: %x, cout: %x", a, b, sum, cout); a = 0; #5 \$display("a: %x, b: %x, sum: %x, cout: %x", a, b, sum, cout); end endmodule;</pre>	<pre>module half_adder(a, b, sum, cout); wire sum = a ^ b; wire cout = a & b; endmodule;</pre>

Προσομοιωτής

► Παράθυρο κειμένου

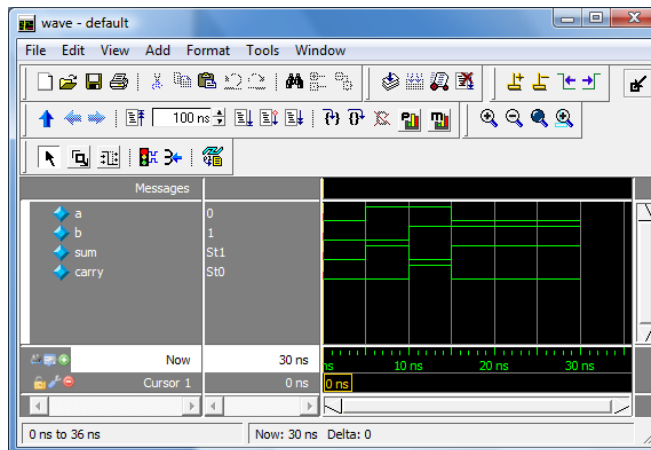

► 69

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Προσομοιωτής

► Παράθυρο κυματομορφών

► 70

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

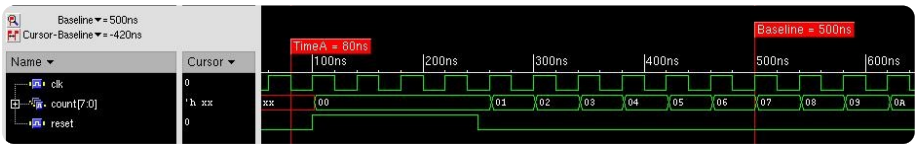
Παράδειγμα – Μετρητής 8-bit

Σχέδιο Μετρητή	Μονάδα Ελέγχου
<pre>module counter(clk, reset, count); input clk, reset; output [7:0] count; Reg [7:0] count; always (@posedge clk) begin if (reset) count = #2 8'b0; else count = #2 count + 1; end endmodule</pre>	<pre>module counter_testbench; reg clk, reset; wire [7:0] count; counter counter_instance (clk, reset, count); initial begin clk = 0; \$monitor("time %d ns: count=%d", \$time, count); #100 reset = 1; #150 reset = 0; end always begin #20 clk = ~clk; end endmodule</pre>

▶ 71

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Παράδειγμα – Μετρητής 8-bit

time	0 ns: count=	x
time	102 ns: count=	0
time	262 ns: count=	1
time	302 ns: count=	2
time	342 ns: count=	3
time	382 ns: count=	4
time	422 ns: count=	5
time	462 ns: count=	6

▶ 72

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

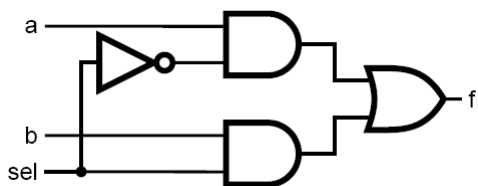
Περιεχόμενα

- ▶ Τυπική Ροή Σχεδίασης
- ▶ Ιεραρχία στην Σχεδίαση
- ▶ Η Γλώσσα Verilog
- ▶ Επίπεδα Αφαίρεσης στην Σχεδίαση
- ▶ Αναπαράσταση και Υλοποίηση σε Verilog
- ▶ Εισαγωγή στην Verilog μέσω παραδειγμάτων
- ▶ Αναλυτική Επισκόπηση της Verilog
- ▶ Χρόνος-Καθυστέρηση στην Verilog
- ▶ Λειτουργικός Έλεγχος και Προσομείωση
- ▶ ... μια άσκηση

▶ 73

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Πολυπλέκτης – Ορισμός πυλών

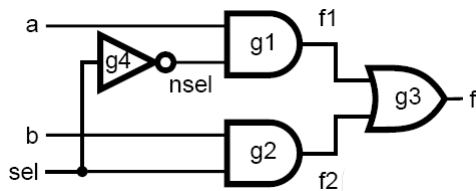
```
module sel(a, b, sel, f);
  input  a, b, sel;
  output f;
endmodule
```

a	b	sel	f
x	y	0	x
x	y	1	y

▶ 74

HY430 - Διάλεξη 5η - Verilog I - Εισαγωγή

Πολυπλέκτης – Ορισμός πυλών

a	b	sel	f
x	y	0	x
x	y	1	y

```

module sel(a, b, sel, f);
input  a, b, sel;
output f;
wire nsel, f1, f2;

assign nsel = ~sel;
assign f1 = a & nsel;
assign f2 = b & sel;
assign f = f1 | f2;
endmodule

```